

IGEL BATEN GOITIK-BERANTZ

entzuten zalako: «kun-kun-klin-kon» bañe txilinkaren ots eres eresiten atsegingarri. Batetik itxura berritasuna igelarena, ta bestetik aboska ots eres eresitan atsegingarrak zirikatutenebein igel ikusi garri arek.

II

Lurreko leku gustieaitik, jakifigez, aldebatetik ezan alas itxas-txoriak, bestetik egaberak, lastatxoriak, irra-irrak, txori lapurrak, orreik ta geiagok lurgafiean, ta lur-beko arteko guztietakoak zabaldu ebein izparbarri ori; alantxe, leku gustietakoak ikusnaiz beteta berritasun arelakoaz. Berakalde-ko ingurutan ikustezean.

Egun areitan Lurrean bi-bernako lurtegiak ondiok ez dagozen.

Orduarte ikuzi ebein artean igel uledin a, euan txindurreartean jakintsun bat, ta onen ezanez: «Igel ori da izatasunen izukari bat-bakarra. Beinbe nere jakiñez, ez dalako ikuzi onelako igelerik, izanlezkela dala, nere uztez, berezko gertakari bat». Beintzat ori orrelan izan-gozan, edo ¿izangozan orrelako igelazkenekoa, igel uledi a, danen aurrean euana?. ¿Zer egiten?.

Igel arek, ikustenebenez, zenbat ta zenbat etorten zeala beari ikustera, bera-be ikusten-zan beren ispilluan, istilean, geratuteko beari ikusten ureko ispilluan, ezanarez: «Bai, benetan politena naiz, ederrena, danorrein artean». Ta ibiltezan pozik, arrotasunen atzamarretan.

«Ni baño politagorik, ederragorik ez dago iñunbe. Orregaitik datoz ainbeste, ona, neri ikustera». Ta berriz ikustezan beren istilko ispilluan.

Bañe, beinbaten, ainbeste ikuspera artean, ikusi eben igel arek, an ondorengo, NEREIBAION, zenbait beren ikusnai iratzarri euzen, beinbe ez ebena ikuzi:

¿Zeiñ zan?: ITXAS LAMIA-MAITAGARRI bat begiratuten eutzala ta eskuas bialdutenentzala musuak. Igel a geratuzan itzutalez beinbe ez ebeinefiako ikuzi alakorik.

Itxas Lamia geratuzan begira uledi urremargodun igelenari, ezanaz, berentzat: «Ni nago KARTSOIL -ULE -GABE, jantziten ITXAS-BEDARRAK ez ikusieñ nere kartsoilea. Egiñ bierdot alegiñ gustea kentzeko igel orreri beren uledi eder ori, egon-eizen orren buruan ordez, nere buruan, jizan eizen nerea!».

Ortik aurrera ITXAS-LAMIAK ekiñ eben beren bearra, lapurtuteko igelari uledi a.

ITXAS-LAMIA euan bekaizkeriz irakiten, ta ikustenebenian igelen arrotasuna aundia zala.

Irabasteko igelen gogoa, itxas-lamiak ezaten eutzan: «Edertazunez ifok ez dotzu irabasten, zure aboska da atsegingarria, zure soiñek ez dako berdinik lur guztean, zure begikera da aifi ikusgarria».

Antxiña baño antxiñago izan-zan lurre'ko leku baten, izeneko Berakalde: Agertuzanla, andiko istil baten, beinbe ez zan ezagutulako, igel bat, eukanak uledi urremargodun eder ta luzea. Ez ori bakarrik, zalako gutxienetik bost oñeko luzea, ta ibiltenezana zutik. Orregaitik zan, beinbe ikusi igel alakorik. Baita be, igel aren aboska ez zalako beste igelen lakua,

Ta orrelako miñ-labanaz, egunero azte baten, igela euan gertu naie-benerako itxas-lamiak.

Arrotasunak eruan eutzan igel areri nai ebenera itxas-lamiak: geratu eizela igel a;lo!.

Itxas-lamiak arkuntz aretarako eukan gertatuta logarrigarri bat, ta igel ak edadi edo arnastu-artze eben, geratuteko lo, arri-bat lez, jillebaten!. Orrelan eukan itxas-lamiak naiebena, egiteko an ibai-bazterrean: bir-aldaketa zerraldatu igelen burutik, uledi gustea itxas-lamiaren burura, banan-banan. Danori egiñen itxas-lamiak estaldu alaz igelari itxas-bedar neikuaz, ifiorek ez ikuzieiten egite-nebena igel areri.

Orrelan iratzarri zanean igela, ta ikuzizanean Nereibaion ureta-ko ispilluan beren uledi eder gabe, gustiz kartsoil-ulegabe beren burua, joan zan beren istileko ispilluan ikustera zelan euan beren burua, ikusteko geratuzala beren uledi eder gabe, gustiz ule-gabe. Eziñ eben zifiñtu ikustezanez. Orrelan ekin zan didarka, bañia beren aboska be aldatusan, lengo «KRO-KRO-KRO-a». Dana aldatusan, geiago ez ibillen zutik.

IV

Ezatenzan:

«¿Zelako zentzu gabe izan naiz!

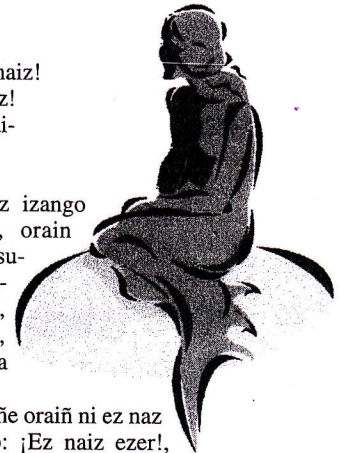
¿Zelako burugabeko izan naiz!

¿Zelak izan lezke geratunai-zela nere uledi eder gabe?

¿Zelako lotsa nerea!

¿Emetik aurrera ni ez naiz izango izanitzana!. Belu izan-arren, orain ikustendot zer diazen: bakuntasuna, arrotasuna, gezurre, bekaizkerzie, gutziziatua, zurikeria, irritasuna, koipekeria, azpikeria, utsalkeria, andikeria, gaiztasuna ta ainbeste geiago!.

¿Urte areitan izan nitzan, bañe orañ ni ez naz izanitzana, igel ulegabea baño: ¿Ez naiz ezer!, ¿Ez naiz ezer...!» -ezaten euzan negarrez itxoten beren malko-artean...

V

ONDOREN

Txindur jakintzuak jakin ebenian igel uledi eder aren Zorigaitzea oroitu eben, bein entzunebena Amazonas ibai aundi aren aldeartearen:

“Ez zate igo aifi-aifi gora

-ainbesteko sari txipi-

uztezaralako geinartean geiena,

ba zugatz aundienari, an goi-goi,

aizeak be kentzenlez beren lora maitea”.

ONTZATEGITXU
Lima, Perú.

Ipu- au da bat agertuzianean CUZCO-n, PERU-n etxezar bateko gaimonetan, ta uztendabeñe batzuk, izaniezkieilla Lope Aguirre-n beeranizkoenak. Ipuin oneik dagozeñ idaztita ONTZATEGITXU-tik, pergamiñetan (auntz-larruetan) antxiña ta ikuskekaribatek 1940 urtietan erozieutzela, andiko zaltzallebateri. Ipuin oneik uztenda izanziala idaztita 1.650-1.700 urtietan (g.g.b). Orregaitik iratzargatu dabe gogo-aundea irakule artean.

Idazle batek ezandau: «Ipuin oneik ez dea bakarrik onak gaztientzat, baaita-be naguzientzat».

IZAR ARGIALDE-k (Lima'n, Peru'n) ezatendau uztendabela ipuin oneik dagozela idaztita BIZKAIA-ko antxinako euzkerean.